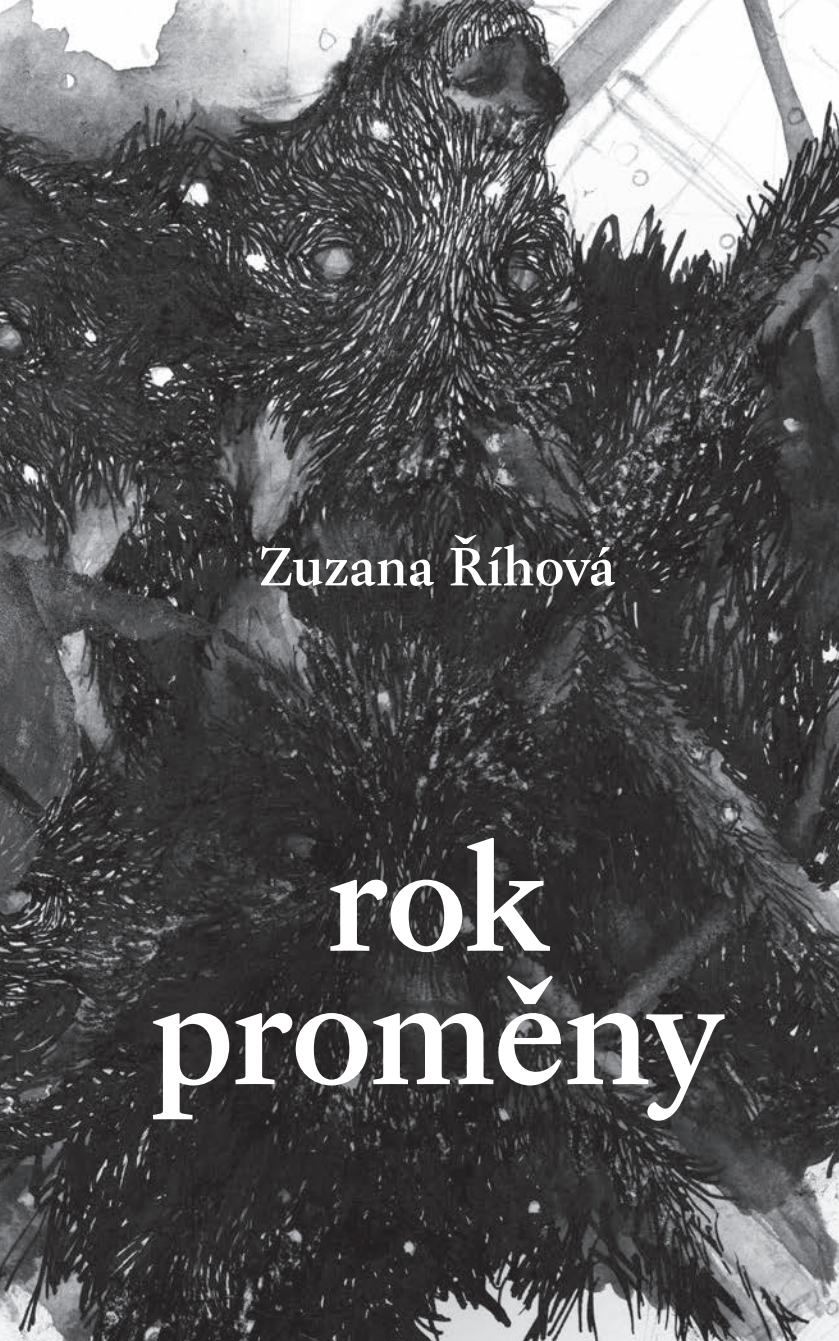

Zuzana Říhová

rok proměny

Zuzana Říhová

rok
proměny

*Vydání knihy podpořilo
Ministerstvo kultury ČR*

ARGO, 2024

Copyright © Zuzana Říhová, 2024

Cover art and illustrations © Dana Sahánková, 2024

ISBN 978-80-257-4516-8

Sanatorium Jungborn se nacházelo uprostřed lesů a nikdo z venku do něj neměl přístup. Jednotlivé areály byly sice striktně rozdělené na mužské, ženské a rodinné, ale ani tak se nedokázal odhodlat, aby se svlékl a vyšel ven nahý.

Nespíte, bolí vás žaludek, nehojí se zlomená noha? Máme pro vás řešení! Navštivte naše prvotřídní sanatorium a vaše problémy rázem zmizí, hlásal Rudolf Just na reklamních letácích a myslel to bezpochyby dobře. Čerstvý vzduch, pestrá strava (a přitom žádné maso), návrat k přírodě, pěstování vlastní zeleniny, prostě pracovní terapie naruby: úředníci byli odloupnuti od psacích strojů, v pěstěných prstech přistály kosy a lopaty a zhýčkané plošky nohou útrpně putovaly po šterkových cestách. Někteří si na svou nově nabytou roli zvykli překvapivě rychle a mezi chatkami se sebevědomě pohybovali nazí. Z trhavých, neslyšných pohybů údů přepadala Franze mírná nevolnost.

„Bydlíte tady?“ zahalekal na něj jednoho rána velice ochlupený muž.

Franz vykoukl z chaty, jmenovala se Ruth a byla to první žena, ve které se pohodlně zabydlel. Chtěl mu odpovědět, že o některých věcech lze jen složitě pochybovat. S nádechem nechtěně nasál nakyslý smutek, který sálá z nahých lidí.

Kývl, s hlavou přirozeně sklonil i pohled.

Ještě ten den se při západu slunce seřadili staří pánové do úhledné fronty a jeden za druhým, za povzbudivého plácání do stehen, nazí přeskakovali kupky sena a divoce přitom hýkali.

Druhý večer však přece jen vyklouzl před chatu a došel až k hranici sanatoria, k řídkému, upravenému lesu. Lehl si do trávy mimo měsíční svit a naslouchal noci. Nechal jehličí nabalit na létem propocené tělo, široce rozpažil, v čarách dlaní putoval hmyz, korunami stromů prosvítala obloha. Tlusté kmeny se i přes svou strnulost tváří urputně, stejně jako postavy v jeho hlavě. Natěšené na pohyb, který nepřicházel. Netrpělivě vyhlízející dialog, vyžadující příběh. K pohybu takových stromů je potřeba imaginace, ne sekera.

Zpáteční cestu si zkrátil přes louku, podlaha jeho chatky byla pak pokryta stébly zvyšujícími vědomí bosé chůze. Zavrtal se do postele, pokrývka byla velmi tenká, polštář tvrdý, i v létě zde byla trochu zima. Ještě než usnul, zdálo se mu, že slyší ženské hlasy, což ho v mužské části sanatoria příjemně překvapilo. Avšak to už byl sen, pleskání bosých nohou v trávě připomínalo uhánějícího buvola.

Je to teprve týden, co je zpátky v Praze, a matka s uspokojením sleduje synovy duclé tváře.

„Snad přibral?“ zeptá se nevinně.

„Snad?“ zvedne k ní oči.

Strašně tam žral. Bobtnal na slunci jako zkažená konzerva, cítil škvaření tuku pod kůží. Při obědě se matčiny oči vydávaly s neskrývaným nadšením na pochůzku po jeho odulém těle. Několik hodin po návratu ho dokonce pohladila po rameni, takové uspokojení jí jeho nakynulé tělo přineslo. Prál jí to, jinak nemá co nabídnout, o tom byl přesvědčen. Celý týden v Jungbornu otupoval tělo jídlem, aby zakryl svou nemohoucnost, nedostačinnost sebe a svého psaní — je to rozpadlé, celé se mu to rozdrojilo pod rukama, jde to sice rovně dopředu, to ještě ano, ale nevrátí se to v žádaném kruhu, nespojí se to do celku. Už tolik nocí se s tím pral, mordoval text jako nepřítele, ale stále má před sebou jen trsy, jednotlivosti, které mu svou neukotveností otravují myšlení. Asi třetí noc, co se pokoušel psát, se z jeho chatky ozvalo takové naříkání, jako když se zbožná žena modlí k bohu. Ovšem naříkání s psaním prostě nepomůže, to má vyzkoušené, zkusil už všechno, opravdu úplně všechno.

V Praze je sedm dní, z toho šest pracovních, ale papíry i ve dni volna přehazuje vidlemi, alespoň tak mu to připadá. Je tak zavalený, že si musí cestu do kanceláře prorazit. Tenkým papírovým tunelem se proplazí k pracovnímu stolu, usedne a začne diktovat nějaké anonymní tváři skryté pod